

Vlaams
Parlement

ingediend op **697** (2020-2021) – Nr. 2
2 april 2021 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Alessia Claes

over het voorstel van resolutie

van Manuela Van Werde, Joke Schauvliege, Jean-Jacques De Gucht,
Sarah Smeyers, Vera Jans en Katja Verheyen

**over de veiligheid en de erfgoedwaarde
van historische liften**

Samenstelling van de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed:

Voorzitter: Kurt De Loor.

Vaste leden:

Allessia Claes, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Manuela Van Werde, Katja Verheyen;
Adeline Blancquaert, Guy D'haeseleer, Kristof Slagmulder;
Vera Jans, Joke Schauvliege;
Gweny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
An Moerenhout, Tine Van den Brande;
Kurt De Loor.

Plaatsvervangers:

Inez De Coninck, Liesbeth Homans, Sofie Joosen, Rita Moors, Lorin Parys;
Leo Pieters, Klaas Sloomans, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Katrien Partyka, Katrien Schryvers;
Steven Coenegrachts, Jean-Jacques De Gucht;
Ann De Martelaer, Gustaaf Pelckmans;
Maxim Veys.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

Documenten in het dossier:

697 (2020-2021) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting	4
1.1. Toelichting door Manuela Van Werde	4
1.2. Toelichting door Joke Schauvliege	5
1.3. Toelichting door Jean-Jacques De Gucht	5
2. Bespreking – Commentaar van Kurt De Loor	6
3. Stemming	6

De Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed besprak op 1 april 2021 het voorstel van resolutie van Manuela Van Werde, Joke Schauvliege, Jean-Jacques De Gucht, Sarah Smeyers, Vera Jans en Katja Verheyen over de veiligheid en de erfgoedwaarde van historische liften.

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

Het voorstel van resolutie werd unaniem aangenomen door de commissie.

1. Toelichting

1.1. Toelichting door Manuela Van Werde

Manuela Van Werde verwijst naar haar vraag om uitleg in de commissievergadering van 16 januari 2020 ([Vragen om uitleg Vl.Parl. 2019-20, nr. 761](#)) over liften met historische waarde, met houten kooien, schaardeuren en allerlei elegante bedieningsknopjes. Zij schetst kort de problematiek. Liften met historische waarde gebouwd vóór 1958 moeten uiterlijk 31 december 2022 aangepast worden aan de veiligheidsnormen, zo niet worden ze buiten werking gesteld, afgebroken en vervangen, wat een ramp zou zijn.

De veiligheid is essentieel, alleen mag die niet ten koste gaan van de erfgoedwaarde van zo'n lift. Voor eigenaars van dergelijke liften is het op dit moment echter zo goed als onmogelijk om aan de wettelijke veiligheidsvoorschriften te voldoen en tegelijk de esthetische erfgoedwaarde van die liften te behouden. Daarom vroeg de spreekster op 16 januari 2020 aan Vlaams minister van Onroerend Erfgoed Matthias Diependaele om het federale niveau te contacteren om samen een oplossing te zoeken die hedendaagse techniek met erfgoed kan verzoenen, zodat de liften hun unieke uitzicht kunnen behouden.

Minister Diependaele heeft intussen overleg gehad met federaal minister van Economie en Werk Pierre-Yves Dermagne, bevoegd voor veiligheid. In de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft Anneleen Van Bossuyt een vraag gesteld waarop de federale minister heeft geantwoord dat hij werkt aan een uitstel van de deadline van 31 december 2022. Dat is heel goed nieuws, maar de weg is nog lang en moet op verschillende niveaus worden afgelegd.

Om die redenen willen de indieners met dit voorstel van resolutie aan de Vlaamse Regering vragen om:

- het overleg met alle bevoegde overheden en de erfgoedadministraties voort te zetten;
- de bestaande en aangekondigde initiatieven in het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest te onderzoeken;
- bij de federale minister van Economie en Werk te pleiten voor:
 - ofwel een versoepeling van het koninklijk besluit van 9 maart 2003 betreffende de beveiliging van liften en de termijn van 31 december 2022 voor de keuring en modernisering van historische liften te verlengen; de federale minister heeft dat min of meer toegezegd in de Kamercommissie, maar de indieners willen toch de druk op de ketel houden om zeker te zijn dat de versoepeling er komt;
 - ofwel het behoud van de datum van 31 december 2022 voor de verplichting om de risicoanalyse te kunnen voorleggen, gecombineerd met de verplichting om de geadviseerde werkzaamheden te laten uitvoeren binnen een vastgelegde tijdspanne;
- in overleg met de Federale Regering te zoeken naar manieren om de werking van de subcommissie historische liften aan te passen en samen te bekijken hoe de Kinneymethode effectiever in de praktijk gehanteerd kan worden; bij die subcommissie kan een eigenaar van een historische lift eventueel een

- uitzondering op de risicoanalyse vragen, maar om een of andere reden komt die subcommissie niet samen;
- in samenwerking met de andere gewestelijke erfgoeddiensten en de federale instanties en partners op zoek te gaan naar technische oplossingen voor historische liften zodat ze aan de wetgeving over de veiligheid van liften kunnen voldoen en tegelijk hun erfgoedwaarde kunnen behouden;
 - de betrokken lokale besturen, onroerenderfgoedgemeenten en intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten aan te moedigen om een inventaris van liften met erfgoedwaarde op hun grondgebied te maken en ze daarbij te ondersteunen;
 - informatie te verstrekken aan eigenaars en beheerders van historische liften en een sensibiliseringscampagne voor hen op te starten, zodat ze op de hoogte zijn van het bestaan van de uitzonderingsprocedure en van de alternatieve oplossing, en ze de mogelijkheden van de nieuwe aanpak op basis van de Kinneymethode leren kennen;
 - te werken aan een omzendbrief, een draaiboek of een ander referentiedocument waarin de theoretische uitzonderingsmogelijkheden worden opgesomd, zo mogelijk gestaafd met best practices, zodat de beslissende instanties een document ter beschikking hebben dat ze kunnen consulteren bij het nemen van beslissingen.

De spreekster dankt ten slotte de collega's van de CD&V- en Open Vld-fracties voor de prettige samenwerking en hoopt dat het voorstel van resolutie met eenparigheid van stemmen wordt aangenomen.

1.2. Toelichting door Joke Schauvliege

Joke Schauvliege stelt dat de indieners willen dat er een verzoening komt tussen enerzijds het beschermen van historische liften, die met hun specifiek ontwerp en mooie afwerking echte blikvangers zijn in oudere gebouwen, en anderzijds het garanderen van de veiligheid. Op dit moment is dat niet in evenwicht en staat de toekomst van die liften onder druk.

Volgens de regelgeving moeten alle liften aan bepaalde veiligheidsvoorwaarden voldoen tegen eind december 2022. Wanneer een eigenaar zo'n lift aan een risicoanalyse onderwerpt, stelt men vast dat de technische controles die voorhanden zijn voor modernere liften niet toegepast kunnen worden op historische liften, die dreigen te verdwijnen of definitief buiten werking te worden gesteld.

Er zijn nochtans alternatieven zoals de Kinneymethode. Men moet dus zoeken naar oplossingen en dringend de noodzakelijke actie ondernemen. Er beweegt al wat, en dat is positief, maar dit voorstel van resolutie geeft toch nog een aantal voorzetten. Het is belangrijk dat de lokale besturen mee zijn en kunnen inventariseren waar dergelijke liften zich bevinden op hun grondgebied, en ook dat ze daarbij ondersteund worden.

De spreekster hoopt dat het voorstel van resolutie er nog meer de aandacht op kan vestigen dat er een oplossing moet komen om historische liften te behouden en ook veilig te maken.

1.3. Toelichting door Jean-Jacques De Gucht

Jean-Jacques De Gucht heeft nog niet vaak het woord 'prettig' gehoord in een commissievergadering, maar beaamt dat de samenwerking tussen de indieners goed was. Historische liften doen dromen en brengen ons terug naar oude films, met een romantiek die geen enkele moderne lift heeft. Historische liften moeten echter wel veilig zijn.

In het verleden zijn er verschillende vragen gesteld en werden er ook acties ondernomen in de andere regio's. Het is noodzakelijk dat allemaal op elkaar af te stemmen en het federale niveau bewust te maken. Er werd inderdaad geantwoord dat de deadline wordt uitgesteld, maar het is ook zaak om maatregelen te nemen die de pracht van die liften en hun veiligheid met elkaar in overeenstemming brengen en om dat ook in de toekomst te garanderen.

Er wordt terecht opgemerkt dat een inventarisatie noodzakelijk is. Die liften bevinden zich vooral in appartementsgebouwen in steden, meestal grootsteden. Appartementen worden tegenwoordig zelfs verkocht met de notie dat hoewel ze maar een kleine oppervlakte hebben, er een prachtige trappenhal met een historische lift naast ligt. Daaraan merkt men het belang dat aan historische liften wordt gehecht, maar de veiligheid moet inderdaad worden gegarandeerd en er moet een plan op lange termijn zijn.

Daarover gaat dit voorstel van resolutie: hoe kunnen we ervoor zorgen dat die prachtige liften behouden blijven in ons patrimonium? België is trouwens een van de weinige landen waar er nog veel van die liften aanwezig zijn, dus moet men daarop inzetten.

De spreker hoopt dat het voorstel van resolutie eenparig kan worden aangenomen, dat er aan één zeel wordt getrokken om de historische liften in de toekomst op een goede en veilige manier te verdedigen op de verschillende niveaus, in samenwerking met het federale niveau, andere belanghebbenden en ook de lokale besturen.

2. Bespreking – Commentaar van Kurt De Loor

Kurt De Loor heeft vernomen dat er in de Kamer van volksvertegenwoordigers momenteel een gelijkaardig initiatief loopt. De Vooruitfractie steunt de intenties van de indieners tot het behoud van het erfgoed met respect voor de veiligheidsnormen, die heel belangrijk zijn. De veiligheid van liften is federale materie, maar de Vooruitfractie kan zich zeker vinden in dit voorstel van resolutie.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie van Manuela Van Werde, Joke Schauvliege, Jean-Jacques De Gucht, Sarah Smeyers, Vera Jans en Katja Verheyen over de veiligheid en de erfgoedwaarde van historische liften, wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Kurt DE LOOR,
voorzitter

Allessia CLAES,
verslaggever